

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΑΡΓΥΡΗ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ - "ΠΑΛΙΟΙ ΣΚΟΠΟΙ" ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Στό σύντομο πρόλογο τῆς συλλογῆς του ὁ κ. 'Α. Ἐφταλιώτης μὲ κάποιο ἐνδοιασμό παρουσιάζει τοὺς ἀνεπιτίδευτους καὶ ἀπλοὺς στίχους του, γιατί, ὅπως λέγει, «τεχνικώτερα καὶ πρὸ ἀνοιχτότερα δουλεύει ἡ φαντασία τὰ λίγα αὐτὰ χρόνια στὴ φιλολογία μας».—Καὶ ἔχει μὲν ὀλίγετα δίκαιο γιὰ τὴν ἐκτίμηση αὐτῆ τῆς σύγχρονης ποιητικῆς παραγωγῆς, ἀλλὰ οἱ «Παλιοὶ Σκοποὶ» ἀνήκουν σὲ μιὰ διάφορη τεχνοτροπία, ὅπου ἡ φαντασία ἔχει περιορισμένη θέση, καὶ ὅπου ἡ ἀντίληψη καθρεφτίζει μονάχα τὶς ἐντυπώσεις τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου. Καὶ ἔτσι, ἂν οἱ ἰδέες τοῦ ποιητῆ δὲν φαίνονται πολὺπλο.ες, ἂν τὸ αἶσθημα φαινομενικὰ τοῦλάχιστον εἶναι ἀπλὸ ἕως τὴν ἀφέλεια, οἱ στίχοι ὁμως στὴ γραμμικὴ τους καλωσθησία διατυπώνουν τὰ θέματα τοῦ καθημερινοῦ βίου τῆς φυλῆς μὲ γενικότητα τόση, πὺ φτάνει γιὰ νὰ τοὺς δώσει χαρακτῆρα ἔργου τέχνης.

Ὁ κ. 'Α. Ἐφταλιώτης βαθειὰ νοσταλγεῖ τὸν τόπο του, καὶ μὲ πίκρα ὑποφέρει τὸ ξερρίζωμά του (τὸ déracinement) στὸν «καταραμένο τόπο στὴ Φραγκιά» ἢ νοσταλγία ὁμως αὐτῆ τὸν βοηθεῖ στὴν ἐκποιότηκευση, νὰ ποῦμε, θεμάτων πὺ τὸ μάτι συνείδησε νὰ βλέπει σὰν λίγο κοινά.

Ἔτσι στοὺς γάμους τοῦ H. Pernot, γιὰ παράδειγμα, ὁ κ. 'Α. Ἐφταλιώτης ἀφιερώνει αὐτοὺς τοὺς στίχους:

Ἦθελα νᾶρθω νὰ σταθῶ στὴ φιλικιά σου θύρα,
Νησιώτης ἀνεγνώριστος μὲ φέσα τσαισιμένη,
Καὶ τὸ λαοῦτο νὰ βροντῶ γιὰ τὴ χρυσή σου μοῖρα.

Ἡ εἰκόνα σὰν λίγο ἀπροσδόκητη καὶ εἰρωνικὰ στὴν ἀφέλειά της.—Καὶ ὁμως εἶναι φανερὸ πὺς γιὰ νὰ ἐξωτερικεύσει ἄδολη χαρὰ ὁ ποιητῆς, ἀπὸ ὀρμέμφυτη ἀνάγκη, θέλει νὰ βαφτιστεῖ στὸ φυσικὸ του περιβάλλον καὶ στὴς νησιώτικης καθημερινῆς ζωῆς τὶς πατροπαράδοτες συνείθειες.

Ἔτσι ὁ κ. 'Α. Ἐφταλιώτης φτάνει νὰ τραγουδεῖ μὲ ἄδολο ρωμέϊκο ὕφος δύο ἢ τρία αἰσθήματα—πὺ βρίσκουν ἄμεσο ἀντίλαλο σ' ὅλες τὶς ρωμέϊκες καρδιές καὶ γι' αὐτὸ ἀξίζει «νὰ τονιστεῖ κανένα τραγούδι του καὶ νὰ περάσει στοῦ λαοῦ τὸ στόμα» ὅπως πολὺ δικαιολογημένα φιλοδοξεῖ κα' ὁ ἴδιος.

z.

Ο ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΠΑΙΣΤΟΥ

« . . . Ὁ ναὸς προβάλλει ἀνάμεσα σὲ πικρὰ φυτὰ σὰν ἕνας αἰώνιος καὶ γαλήνιος θριαμβευτῆς μὲ τὴν ὠραιότητα τῶν ἀναλογιῶν του δεσπόζει, καταλαμβάνει ὅλο τὸ τοπεῖον, τὸ γεμίζει ὅπως μιὰ μουσικὴ γεμίζει ἕνα θόλον, ἐπιδάλλεται ἕως εἰς τὸν ὄριζοντα. Ἡ γῆ του εἶνε μιὰ ἄπειρη ἀκολουθία. Τὸ μεγαλεῖον ἐνός ναοῦ δὲν ἔγκεται εἰς τὸ μέγεθός του, ἀλλ' εἰς τὲς σχέσεις τῶν μέτρων του. Διὰ τῆς μαγείας αὐτῶν τῶν σχέσεων ἕνα ἀν-